

הפעילות הדיפלומטית של היהודים לגיוס התמיכה בתכנית החלוקה.

איך אפשר להסביר כי בהצבעה ההיסטורית בעצרת הכללית של האו"ם ב-29.11.1947 (כ"ט בנובמבר 1947) על חלוקת השטח המנדטורי הבריטי הנקרא א"י-פלשתינה, התקבלה ברוב גדול (יותר משני שלישי מהמדינות המיוצגות אז בארגון האומות המאוחדות (האו"ם)) ההחלטה ולפיה, כהמלצת ועדת אונסקו"פ, חולקה ארץ ישראל והיו אמורות לקום בה שתי מדינות- **מדינה יהודית** (אכן קמה וקיימת והיא מדינת ישראל לעתיד לבוא) ו**מדינה ערבית**?

הנה כאן בקישור איך זה נראה בעצרתה כללית של האו"ם ההיא :

<https://www.youtube.com/watch?v=mPdXKx74PBk>

אולי זה היה נס?

אולי השגחה אלוהית?

אולי מקרה?

היסטוריה נותנת לנו תשובה הגיונית ולא ניסית- נס לא היה כאן...

אז מה כן היה?

יש תשובה... ותשובה כזו שבה אפשר לראות שילוב מורכב מאין כמוהו של אינטרסים של מעצמות על, של מאבקי אגו של פוליטיקאים ושל מאבק אמיץ ומתוחכם למדי של היהודים (חלקם בני היישוב היהודי בארץ ישראל, חלקם יהודים אמריקאים, חלקם עיתונאים ועוד).

נתרכז כאן בפעילות הדיפלומטית של היהודים שעשתה את הבלתי ייאמן כמעט והשיגה את הרוב הדרוש (ובכלל לא מובטח) באותה הצבעה.

מהי דיפלומטיה? במה היא עוסקת? מיהם הדיפלומטים הישראליים הראשונים? - חפשו תשובות לשאלות אלה, חיפוש קצר במקורות הבאים, אולי יביאכם לתשובה או לתובנה (תובנה היא תמיד אבל תמיד חשובה יותר... בדוק).

<https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%93%D7%99%D7%A4%D7%9C%D7%95%D7%9E%D7%98%D7%99%D7%9A>

<http://archive.is/pBoL>

<http://www.near-east.co.il/%D7%91%D7%99%D7%9F-%D7%90%D7%A7%D7%93%D7%9E%D7%99%D7%94-%D7%9C%D7%A4%D7%95%D7%9C%D7%99%D7%98%D7%99%D7%A7%D7%94-%D7%91%D7%99%D7%9F-%D7%9E%D7%96%D7%A8%D7%97-%D7%9C%D7%9E%D7%A2%D7%A8%D7%91-%D7%A9%D7%A0>

עוד הרבה לפני ההצבעה הגורלית הושקעו מאמצים גדולים להשפיע על עמדת הממשל האמריקאי בנושא העקורים וגורלה של ארץ ישראל עוד בזמן שלטון המנדט. הרי טרומן מנהיג המפלגה הדמוקרטית חשש מאובדן קולות היהודים לקראת הבחירות לנשיאות ארצות הברית לטובת המתמודד הרפובליקני תומס דיואי. לכן, כשהצעת הסוכנות היהודית לחלוקת הארץ החלה לצבור תמיכה בארצות הברית, נטה טרומן לתמוך בה. בהוראתו של **נחום גולדמן**, מראשי ההנהגה הציונית בארה"ב, נציג הסוכנות החל ללחוץ על הנשיא שיפרסם הצהרה רשמית בנושא. טרומן פרסם הצהרה התומכת בזכות היהודים למדינה בחלק מארץ ישראל כתוצאה של לחץ וייעוץ של נדבנים יהודים הקרובים למפלגה הדמוקרטית וגם של מספר יועציו הקרובים.

זוהי הצהרתו של טרומן הראשונה שהיא, למעשה, הצהרה ראשונה של נשיא ארצות הברית בנושא:

"לדאבוני, גיליתי כי הפגישות של ועדת פלסטינה בלונדון נדחו... אני מוצא לנכון להביע את עמדתי בנושא (מפרט את המאמצים שנעשו עד כה)... בינתיים, הסוכנות היהודית הציעה פתרון בדמות הקמת מדינה יהודית על חלק מהשטח... לטעמי, הצעה ברוח זו תשיג תמיכה ציבורית בארצות הברית... לפתרון כזה הממשל שלנו יכול לתת את תמיכתו."

<http://mida.org.il/2015/11/29/%D7%94%D7%A1%D7%99%D7%A4%D7%95%D7%A8-%D7%94%D7%90%D7%9E%D7%99%D7%AA%D7%99-%D7%A9%D7%9E%D7%90%D7%97%D7%95%D7%A8%D7%99-%D7%94%D7%A6%D7%91%D7%A2%D7%AA-%D7%9B%D7%98-%D7%91%D7%A0%D7%95%D7%91%D7%9E%D7%91>

שאלה לתרגול והבנה:

הסבר כיצד באה לידי ביטוי הפעילות הדיפלומטית היהודית בהצרת טרומן שקראת.

לאחר פרסום דו"ח ועדת אונסקו"פ נותרה פתוחה השאלה כיצד המדינות יצביעו בעצרת הכללית של האו"ם? האם אפשר להשיג רוב שם? היה ברור מעבר לכל ספק שמדינות ערביות ומוסלמיות יצביעו נגד, האם ארצות הברית תצביע בעד? לא ניתן היה להיות בטוחים בכך כי הסתבר שבתוך הממשל האמריקני עצמו היה ויכוח נוקב: הנשיא טרומן התלבט אך נוטה לטובת היהודים אבל מחלקת המדינה (כלומר, משרד החוץ האמריקאי ומזכיר המדינה, כלומר, שר החוץ, מרשל) היה נגד וכך המליץ לנשיא. הסיבה להתנגדות מחלקת המדינה היא פשוטה-התמיכה בהקמת מדינת היהודים בלב העולם הערבי מנוגדת לאינטרסים אמריקאיים, כל המומחים אמרו כך לשר החוץ, והוא, בתורו, הטיל את כובד משקלו כנגד הנשיא טרומן.

בנתיים במסדרונות האו"ם נמשכה עבודת הכנה לקראת עצרת הכללית הגורלית. חיים וויצמן התגייס למאבק והציע להתמודד בהומור עם טענת הערבים שטענה כי אין ליהודים שום זכות לארץ ישראל כי הם אינם צאצאים של העברים הקדמונים אלא הכוזרים, כלומר באיזשהו מובן הם בני העם שחי בשטחי רוסיה והתגיייר(לפחות שליטיו). לנימוק ערבי זה ענה וויצמן הזקן והחכם בדיוני הועדה המכינה את העצרת כך:

"זה מוזר, מוזר מאוד. כל חיי הייתי יהודי, הרגשתי שאני יהודי, סבלתי כמו יהודי; מרתק לגלות כעת שאני בעצם צאצא של הצאר!"

<http://mida.org.il/2015/11/29/%D7%94%D7%A1%D7%99%D7%A4%D7%95%D7%A8-%D7%94%D7%90%D7%9E%D7%99%D7%AA%D7%99-%D7%A9%D7%9E%D7%90%D7%97%D7%95%D7%A8%D7%99-%D7%94%D7%A6%D7%91%D7%A2%D7%AA-%D7%9B%D7%98-%D7%91%D7%A0%D7%95%D7%91%D7%9E%D7%91>

חברו האישי של נשיא טרומן אנדי גייקובסון (פעם הוא וטרומן, בעבר, פתחו וניהלו חנות לבגדי גברים) שאיתו שמר הנשיא קשר אישי גם אחר כך, פנה אליו במכתב קורע לב, אך כנראה, התלבטותו של הנשיא נגמרה כאשר הוא קרא את הודעת הליגה הערבית שאם תקום מדינה

יהודית בארץ מדינות ערב לא יסבלו זאת ויחסלו אותה, אז הוא הכריע ולמרות עמדת מחלקת המדינה הכריז על תמיכת ארצות הברית במהלך.

ככל שתאריך ההצבעה באו"ם התקרב, כך גבר המתח אצל היהודים. הגיעו שמועות שנציג יוון מתכוון להצביע נגד, וגם נציגי הפיליפינים והאיטי. היה ברור שאם העצרת תתקיים ביום שנקבע לה בלוי"ז של האו"ם לא תהיה רוב להצעת החלוקה. **מ. שרת, אבא אבן** ונציגים יהודיים אחרים באו"ם ביקשו מחברי המשלחות לנאום נאומים ארוכים ואחר כך ביקשו והצליחו להשיג דחיית ההצבעה עצמה ביומיים מתירוצים שונים. 48 השעות של הדחייה הסתברו כחיוניות:

היהודים הפעילו באופן יצירתי את הקשרים על מנת להגביר את הלחץ על המדינות המתלבטות והמתנגדות וניסו לשכנען:

1. אנשי הסוכנות איתרו בחור אמריקני שפעם עבד **בפיליפינים** והיה חברו האישי של נשיא פיליפינים וביקשו ממנו להתקשר לנשיא ולשכנע אותו. בסוף קיבל הנשיא כמה טלפונים ובשיחה נאמר לו כי אם לא תצביע ארצו בעד הצעת החלוקה הדבר ישפיע לרעה ליחסי פיליפינים וארצות הברית. וזה פעל..
  2. אותר אמריקאי בשם פיירסטון שהיה בעל מטעי קאוצ'וק (חומר ממנו עושים גומי) רבים ב**בליבריה** שבאפריקה. הוא טלפן אל הנשיא ליבריה ואיים עליו באופן ברור כי אם יצביע במליאת האו"ם נגד החלוקה, הוא (פיירסטון) יבטל את תכניותיו להרחיב את המטעים במדינה. וזה עבד. הליברים הצביעו בעד.
  3. אלברט איינשטיין כתב מכתב לנשיא הודו ב-13.06.1947 (חשוב להבין כי הודו השתחררה ב-1947 מעול השלטון הבריטי) וניסה לשכנע לאפשר ליהודים להקים את מדינתם.
- "...העם היהודי מצוי מאות שנים במצב האנומלי של רדיפה והתעללות, נטול כל הזכויות וההגנות שיש אפילו לעמים הקטנים ביותר. הציונות הציעה דרך לסיום אפליה זו באמצעות החזרה אל הארץ שאליה הם קשורים בעבותות היסטוריים חזקים, מבקשים היהודים לבטל את מעמדם כמנוודים בקרב האומות".

<http://meyda.education.gov.il/files/tarbut/pirsumeagaf/kitveet/270pdf.pdf>

ואז הגיע רגע ההצבעה-33 בעד, 13 נגד, 11 נמנעים...בעצם, 7 קולות יותר מהדרוש של שני שלישי בעד המעבירים את ההחלטה.

הדבר שנראה בלתי אפשרי 48 שעות קודם כל, הפך למציאות כאשר האו"ם באופן חוקי וגלוי מכיר בזכותם של היהודים למדינה בארץ ישראל ארצם.

וכאן הסיפור שבו עסקנו בצורה הויזואלית. שווה בדיקה

<https://www.youtube.com/watch?v=vsBiFTc89PU>

הערכה נערכה על בסיס מאמר מצוין שאפשר למצוא אותו בלינק הבא

<http://mida.org.il/2015/11/29/%D7%94%D7%A1%D7%99%D7%A4%D7%95%D7%A8-%D7%94%D7%90%D7%9E%D7%99%D7%AA%D7%99-%D7%A9%D7%9E%D7%90%D7%97%D7%95%D7%A8%D7%99-%D7%94%D7%A6%D7%91%D7%A2%D7%AA-%D7%9B%D7%98-%D7%91%D7%A0%D7%95%D7%91%D7%9E%D7%91>